

РЕШЕНИЕ

№ 927

гр. Кюстендил, 09.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, I-ВИ СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Андрей Н. Радев

при участието на секретаря Янка Ян. Ангелова
като разгледа докладваното от Андрей Н. Радев Гражданско дело № 20231520101127 по описа за 2023 година

АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“, адрес-гр.София,бул.“Г.С.Раковски“№ 47 е предявила против В. Н. В.,ЕГН ***** от с.***, иск да бъде осъдена ответницата да и заплати сумата от 3 900,00-три хиляди и деветстотин лева,праедставляваща договорна неустойка по Договор за базов курс за обучение в Агенция“Митници“ с рег.№ 32-200882/17.06.2022 год.,ведно със законната лихва за забава върху горната,считано от 08.04.2023 год. до датата на завеждане на исковата претенция и законната лихва за забава от датата на завеждане на исковата претенция.

В срока за отговор ответникът оспорва иска,като без да спори по това,че между страните на 17.06.2022 год. бил сключен договор за базов курс на обучение с регистрационен номер 32-200882/17.06.2022 год. и по това,че служебното правоотношение между страните било прекратено по силата на Заповед № 734/28.03.2023 год.,считано от 01.04.2023 год.,развива подробни съображения за недължимостта на предвидената в горният договор неустойка.

КРС,след като обсъди събраните по делото доказателства при усл.на

чл.235,ал.2 и 3 ГПК,приема за установено следното:

Със Заповед № 439/31.03.2022 год./л.6/ на директора на Агенция „Митници“ ответницата била назначена за държавен служител на длъжност инспектор в Териториална Дирекция на Агенция „Митници“ в ТД“Митници“-София.На 17.06.2022 г. между страните е сключен Договор за базов курс за обучение в Агенция "Митници" под № 32-20088 /л.7-10/, по силата на който ответникът,наречен "обучаем", се задължил да премине през базов курс за обучение на митнически служители, а работодателят /ищецът/- да организира и проведе обучението при условията на чл. 2 от договора, като е предвидено курсът да се проведе в Националния учебен център /НУЦ/ през периода от 01.06.2022 г. до 04.11.2022 г. и средствата за обучението-чл.2,т.3 от договора да са за сметка на работодателя. Обучаемият се задължил да завърши успешно базовия курс за обучение, да посещава редовно определените присъствени учебни дни и да положи успешно тестовете и изпитите, съгласно програмата на курса, както и да работи в Агенция "Митници" за период от три години след завършване на курса /чл. 5 ,т.1 и т.3 от договора/. Клаузата на чл. 7, ал. 1 от договора предвижда, че при неизпълнение на установените в чл. 5 от договора задължения обучаемият дължи неустойка,която съгласно чл.7,ал.1,т.3,б.“а“ от договора е в размер на 5-пет минимални работни заплати за страната,ако обучаемият е работил по-малко от една година след завършването на базовия курс.Ответницата,видно от Протокол № 4804.11.2022 год./л.11-13/ на Комисията при НУЦ при А“Митници“ и Удостоверение № 136348,изд.от Директора на ищцовата агенция завършила успешно ткурса с оценка мн.добър 5,23.Със Заповед №734/28.03.2023 год./л.17/ ,изд.от Директора на ищцовата Агенция,връчена на ищцата на 31.03.2023 г.,видно от отбелязването на заповедта, служебното правоотношение с ответницата било прекратено в срока за изпитване без предизвестие от органа по назначаването.Между страните няма спор по това,че размерът на МРЗ за страната за м.03/2023 год. е 780,00 лв.С покана изх.№ 32-120237/29.03.2023 год./л.18-19/ответницата била поканена да заплати на ищеца сумата от 3900,00 лв.,претендирана като договорна неустойка на осн.чл.7,ал.1,т.3,б.“а“ от договора,като поканата,видно от удостоверителната част е получена от ответницата на 31.03.2023 год.По това обстоятелство също няма спор между страните.С писмен отговор /л.20-23/на

поканата от ответницата същата развила своите съображения за недължимост на неустойката и нежеланието и да я заплати. Поради горното ищецът предявява иск за осъждане на ответницата да ѝ заплати претендираната договорна неустойка.

Горната фактическа обстановка се установява и доказва от обсъдените доказателства.

Съобразявайки установеното съдът счита, че искът е допустим, но неоснователен, поради което ще се отхвърли. Мотивите на съда са следните:

В нормата на [чл. 35 ЗДСл](#) /в приложимата към датата на сключване на договора за обучение- 17.06.2022 г., съответно в [чл. 234 КТ](#), законодателят е предвидил възможност за сключване на договор за повишаване на професионалната квалификация и преквалификация на държавния служител /resp. работника или служителя/, като според ал. 2 на посочената норма, разходите за обучението са за сметка на съответната администрация, когато нуждите на службата налагат това. В [чл. 35, ал. 3 ЗДСл](#) е определена част от задължителното съдържание, на договора, което се свежда до клаузи относно задължението на държавния служител, изпратен на обучение с обща продължителност повече от един месец в рамките на една календарна година при условията на ал. 2, да работи при работодателя за период не по-кратък от една година, а в ал. 5 и вида и размера на отговорността на държавния служител при виновно неизпълнение на задълженията, изразяващи се във възстановяване на разходите за обучението, съответно на неизпълнението /т. е. максималният размер на сумата, подлежаща на възстановяване, е нормативно определен/.

Страните по договор за повишаване на квалификация целят постигането на благоприятни за тях последици чрез повишаване равнището, степента, знанията и уменията на държавния служител в рамките на определената професия или специалност. Обучението за повишаване на квалификацията се осъществява извън рамките на обичайния трудов процес по предоставяне на работната сила. Целта на разпоредбата на [чл. 35, ал. 3, изр. последно ЗДСл](#) е работата в определения по [чл. 35, ал. 3, изр. 1 ЗДСл](#) срок при този работодател след успешното повишаване на квалификацията да компенсира разходите за обучение.

В случая, независимо от наличието на служебно правоотношение между страните, въз основа на сключения на 17.06.2022 г. договор за обучение същите са били обвързани и от облигационно правоотношение, относно чието изпълнение и отговорността при неизпълнение са приложими общите правила на гражданския закон.

Съгласно приложимата разпоредба на [чл. 92, ал. 1 ЗЗД](#) неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват, или като санкция. Поради това тя се дължи, независимо дали от неизпълнението са настъпили вреди. Неустойката е акцесорно задължение и става изискуема при неизпълнение на друго главно задължение. Фактическият състав, който следва да се осъществи, за да възникне основание за плащането на неустойка за неизпълнение на договор, е: наличие на валидно договорно задължение, неизпълнение на задължението, уговорена неустойка. Обезщетителната функция на неустойката се проявява чрез освобождаване на изправната страна от необходимостта да доказва вредите от неизпълнението. Това е така, защото съгласно обективното облигационно право длъжникът отговаря имуществено пред кредитора, ако неизпълнението на задължението е последица от причина, която е вменима във вина на първия, т. е. извежда се от неговото, а не от поведението на втория или от случайно / външно / събитие, извън интелектуалния и/или волевия контрол на страните- [чл. 81, ал. 1 от ЗЗД](#). При неустойката не е уредено изключение от това начало и е нелогично да би било уредено, т. е. да е предвидена възможност да се уговаря плащане на неустойка за последици от неизпълнение по причина, произлизаща единствено от поведението на кредитора. След като по общо правило не му се дължи обезщетение за вреди за случаите, когато е могъл ги избегне, ако бе положил грижата на добрия стопанин, при все че и длъжникът не се е отличил с напълно безукорно поведение – [чл. 83, ал. 2, вр. с ал. 1 от ЗЗД](#), на още по- голямо основание би било противно на правната логика, почиваща на здравия разум, законът да включва в съдържанието на института на неустойката горната възможност.

Уговорката в оспорената ѝ част е неприложима в казуса, тъй като не е годна да изпълни двете типични правни цели / функции/ на неустойката- обезпечителната и обезщетителната, тъй-като нито може да стимулира

държавния служител да изпълни задължението си по чл. 5, т. 3 от договора, нито да обезщети агенцията "при неизпълнението му". Първото е така, защото ответникът, колкото и да е "стимулиран" и да иска да изпълни, няма да може да го направи от определен момент насетне, нито частично, нито пълно, понеже няма да зависи от волята му, а само от волята на органа по назначаването, изразена в прекратяване на служебното му правоотношение. Второто е така, защото с това прекратяване, извършвано и извършено в казуса по собствен субективен почин/ в практиката правото по чл. 12, ал. 1 от ЗДСл е определяно и като правомерен произвол / ищецът сам се отказва от възможността / от интереса си / да ползва занапред качествата на ответника, придобити в резултат на успешно завършения курс на основно обучение и съответно приема да претърпи "евентуални вреди" от този факт на отказ, единствено причинил неизпълнението. Ищецът не може да претърпи и не търпи вреди от неизпълнение на задължение на ответникът, което не се дължи на поведението на последният.

В настоящия случай изпълнението на задълженията на обучаемия по чл. 5 от процесния договор е било обезпечено с клаузата на чл. 7, ал. 1, която не е нищожна. Въпросната клауза, предвиждаща заплащането на компенсаторна неустойка по чл. 92 ЗЗД, представлява съглашение, имащо за предмет задължение, което става изискуемо в случай на неизпълнението на главно задължение от негова страна. Същото установява предварително размера на обезщетението за вредите, които кредиторът би претърпял в случай на пълно неизпълнение, респ. размерът на това обезщетение е определяем в хипотезата на частично неизпълнение. Задействането на уговорената между страните неустоечна клауза не е предпоставено от кумулативното неизпълнение на задълженията по чл. 5, т. 1, 2 и 3 от процесния договор, тъй като не следва такъв извод от текстовото съдържание на цитираната договорна клауза и от друга страна- посочените три различни по характер договорни задължения не биха могли да имат едновременно проявление, поради което и неизпълнението само на задължението на служителя да работи в Агенция "Митници" през посочения в договора 3- годишен период обосновава възникване на спорното вземане за неустойка.

Установи се от доказателствата, че ищецът е изпълнил договорните си задължения, а ответницата своето да премине курса на обучение и да го издържи с оценка не по-малко от добър 4,00. Не е изпълнено, обаче, от страна

на ответника поетото с договора- чл. 5, т. 3, задължение да работи в Агенция "Митници" за период от три години след завършването на базовия курс за обучение на митнически служители. Според доказателствата базовият курс за обучение на митнически служители, в който ответникът е бил обучаем, е приключил на 04.11.2022 г., когато е положен успешно и заключителният изпит от него, поради което и визирианият по- горе 3- годишен срок би изтекъл на 04.11.2025 год. На практика обаче служебното правоотношение е било прекратено от ищеца по негова инициатива в срока за изпитване, уговорен в негова полза на осн. чл. 12, ал. 1 от ЗД Служител, поради което и изложеното по-горе, претендираната неустойка не му се дължи.

По разноските

С оглед отхвърляне на исковата претенция разноски се дължат на ответницата и съобразно доказателствата възлизат на сумата от 700,00-седемстотин лева-платеното адвокатско възнаграждение на процесуалния й представител.

Водим от горното и на осн. чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, съдът,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ КАТО НЕОСНОВАТЕЛНИ предявените от АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“, адрес-гр. София, бул. "Т.С. Раковски" № 47 против В. Н. В., ЕГН ***** от *****, икове да бъде осъдена ответницата да й заплати сумата от 3 900,00-три хиляди и деветстотин лева, представляваща договорна неустойка по Договор за базов курс за обучение в Агенция "Митници" с рег. № 32-200882/17.06.2022 год., ведно със законната лихва за забава върху горната, считано от 08.04.2023 год. до датата на завеждане на исковата претенция и законната лихва за забава от датата на завеждане на исковата претенция до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА

АГЕНЦИЯ

„МИТНИЦИ“, адрес-гр. София

,бул.“Г.С.Раковски“№ 47, **ДА ЗАПЛАТИ** на В. Н. В., ЕГН ***** от ***** ,сумата от 700,00 /седемстотин/ лева,представляваща сторените от последната разноси по воденето на делото.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Окръжен съд Кюстендил в 14-дневен срок от съобщаването му на страните,на ищеца по реда на чл.52,ал.2 ГПК,чрез връчване на преписи.

Съдия при Районен съд – Кюстендил: _____